

746

RAHONAMENT

ENTRE PÈP DALDAYA,

Y MIQUÈL EL DALAQUÁS,

REFERINT LES NOTICIES DEL DIA.

Miquèl. **B**òn dia tingués, Pepet.
Pèp. Tio Miquèl, Deu lo quart:
qué tenemos de noticias?
M. No puedo decirte mas,
 que air á boqueta nit
 al eixir per lo Portal,
 oixquí dir, de que als Francesos
 els habien atacát
 en lo Pònt del Arçobispo,
 y que nhabien quedat
 daquells vandidos del Norte
 sèt ó huit mil en lo camp,
haciendo mil prisioneros,
 y entre ells un General,
 catorce ó quinze Sargentos,

once ó dotze Capitans,
tambien dos caxas de guerra
 diuhen quels han atrapat;
 sèt dònés, y quatre Cabos,
 tres Pitos y un Edecán.
P. Cafall, y quin espolsó
 quels hem pegat als Finflams!
 de España no nix ningú,
 això be ho poden contar:
 á mim digueren air,
 estant segant en lalfals,
 quen la direcció á València
 venia un Eixèrcit gran
 per Alcañiç y Morella;
 pero ara, com se ment tant,

- no lescoltí en atenció,
y baig proseguir segant.
- M.* Que vinguen puix en bon hora
que ací ningú fugirá,
puix primer pedrem la vida,
que arrere tornem un pas.
- P.* No som tan hòmens com ells?
puix per qué ham de desmayar?
¿No tenemos en el dia
cinc mil Milicians armats,
línea de cumbalacion
fosos, y atres còses grans?
Si venen els Gavachets,
bona randa portarán,
puix ara sencontrem lliures
de traydors y mals vasalls,
y tenim la confiança
en lo nostre Caro amat,
que per defendre á Valencia
hasta la vida pedrá.
- M.* Nosatros no farem manco,
aplegat que siga el cas,
puix la pedrem molt contents
com se pèrda al seu costat.
- P.* *Se olvidaba lo mejor,*
¿No tenim, cap sagranat,
ahí dins de la Valencia
un Espanyol molt honrat,
el Baron de Sabasona,
Diputat de la Cendral?
- M.* Central dirás, majadero.
- P.* Si, Central, es veritat:
mes com tinc el cap calent,
sòlc els nòms equivocar;
pero segons tinc entés,
es un Senyor molt cristiá,
molt fiel al nostre FERNANDO,
y dels Valencians amat:
puix no ya que tindre pòr,
que com aplegue eixe cas,
- per lo que tòca á Valencia,
ella ve se defendrá.
- M.* Puix hòme, y nuestras Guerri-
- P.* Tato: no pasem abant. *(llas?)*
- M.* *Me has de decir el motivo:*
pareix que thas enfadat:
- P.* Nohu crega, ques al revés,
puix he pres yo tan formal
el asunto de Guerrillas,
quem tel cap mig trastornat;
y pera que no ho ignore,
ara lil baig á contar,
encara que pèrda laygua
del camp que baig á regar.
- M.* *Seas breve y compendioso:*
conta lasunto, y abant.
- P.* Pos mire, nos mes, ni manco,
que lo que baig á contar:
Despusahir á mig dia,
quant baig arribar del camp,
y al temps que la mehua dòna
mescomençá á escudellar,
siento ruido de caxas;
yo al ohuir la novetat,
pensando que era otra cosa,
en la corbella en la ma
em posí dret á la pòrta;
deixí gelar el dinar,
preguntant als que pasaben:
hay alguna novedad?
aquesto qué significa?
pero al cap saclarirá.
En açò la mehua dòna,
de dins me estava cridant:
hòme quel dinar se gèla,
¿perquém fas escudellar?
yo entonces li responguí
estes paraules formals:
dina, y not fiques en mes,
nim tingues que replicar,

que no menjaré en sosiego
hasta traure el gat del sac:
En açó, Tòni el de Pèpa
venia carrer aball;
majuntí en ell, y pegarem
á la plaça del Portal.
Ya tot lo Pòble allí en pes
de cèrt shabia juntat,
y ningú sabia res
de lo questaba pasant:
y dallí á un rato questabem
fent capteriments de cap,
si será esto, ó aquello;
ve Lalcalde, y nos maná
que tots guardarem silènci,
yal Escribá del Juçgat
fera publicar la órde
de la Junta Provincial,
que todo bien entendido
en açó va resumir:
„Que manaba nòstre Rey
y en lo seu nòm la Central,
se formaren companyies
de Milicianos honrats,
puix de este mòdo podiem
en lo Reyne y la Ciutat
defendres dels enemics
si ací intentaben tornar“
y un muntó de còses mes,
que no men puc recordar.
Nos pense, quel paperòt
tiraba dos ó tres pams...
Ah! y també dia un capítol,
que habiem de nomenar
oficials, sargentos, cabos,
y Lalcalde comandant.
Axí que sentí la órde,
ym quedí ben empapat,
em rebestí dun corage
ym posí tan arrufat,

que men aní dret á casa,
y axí que vaig arribar,
tirí la corbella en terra,
ym baig posar á dinar:
la dòna meu conégue,
de que estava trastornat,
ym digué: ¿hòme qué tens?
contam lo que tha pasat.
Yo entonces li responguí,
al estilo militar:
calla, si no quieres ver
como te mando encerrar
en la Guardia Prevencion
quen lo pòble es va á posar.
Ella se quedá parada
sens atrevirse á parlar,
al ohirme la respòsta
que tan sec li vaig donar,
figurantse sense ducte
habia perdut lo cap.

M. Yl vestit còm ha de ser?

P. Segons he sentit parlar,
dihuen que de paño pardo,
y en lo còll ham de portar
un cuerno tot ple de flòrs
en tres galòges pasat,
uns li dihuen cuernicòpia,
altres, que son cinicials
de la Diosa Esteres;
pero això deixemo estar.

M. *Todo me parece bien:*
todo lo podré aguantar,
mancó això de cuernicòpia,
perque á mí em sòna molt mal;
mes, saps lo que te bull dir?
que acabem de rahonar,
puix segons el sòl apunta,
el mig dia va á tocar,
y men torne capa casa,
puix pera Valencia es tart.

P. Yo no puc hasta que deixe
este bancalet regat.
¿ Y quànt tornarem á veures
pera rahonar despay?
M. Si pille alguna noticia,

en la Barraca de Blay
os espere á tu y á Cènto.

P. Allí anirem á fer cap.

M. Se fa tart: Pepet, á Dios.

P. Tio Miquèl, ell el quart.

F I.

VALENCIA, POR LA VIUDA DE PERIS. AÑO 1809.